

Investigació i interacció. Patrimonium estudiarà l'església i com interpretar el més de mig miler d'anys d'història des de la societat

Imatge de l'altar i de l'interior de l'església de Sant Lluç d'Ulldecona. FOTO: JOAN REVILLAS

600 anys de l'altar major de l'església d'Ulldecona

J. JOAQUIM BUJ ALFARA
ULLDECONA

L'església Parroquial de Sant Lluç d'Ulldecona, una de les joies del gòtic català del territori, tant a nivell arquitectònic com artístic, començada a construir l'any 1373, celebra els 600 anys de la consagració del seu altar major, el 5 de maig de 1421, durant el bisbat d'Ot de Moncada. La consagració sembla que podria coincidir amb el final de la construcció de la capçalera de l'església que, en aquell moment havia de conïure encara amb part de la nau del temple anterior que degué ser desmuntat a mesura que es construïa el nou.

Segons el llicenciat en història Alberto Ferré, l'edifici substituïa un temple anterior al mateix lloc i amb la mateixa orientació que s'havia construït després que, el 1274, l'antiga població del castell d'Ulldecona es traslladés a l'emplaçament actual a la part plana i central de la foia.

Una de les singularitats de l'església d'Ulldecona és la presència d'uns àngels tocant instruments musicals. FOTO: JOAN REVILLAS

Durant aquests sis segles, l'església forma part del centre neuràlgic i és molt important a la vila. Per això, a partir de setembre el cicle Patrimonium 2021 girarà al voltant de l'església i els elements que la conformen, de patrimoni arquitectònic, artístic, religiós, cultural, econòmic, musical, etc.

Àngels músics

Una de les singularitats de l'església són els àngels interpretant diversos instruments musicals de l'època de construcció de l'església, en els arcs gòtics de la portalada d'accés i d'una capella lateral. Segons Paco Lavega, «són instruments d'influència occitana i apareixen en el Llibre Vermell de Montserrat. Es poden distingir àngels amb xirimia, amb viola de gamba, amb orgue portàtil, amb flabiol de bec i tamborí i amb un probable llaüt». Per establir un vincle amb els àngels, Patrimonium prepara un concert de la Banda dins de l'església i implicar-hi també l'escola de música d'Ulldecona.

I és que l'organització pretén unir passat, present i futur, a més de «contrastar investigació versus interacció». Vol abordar com des de la societat i el moment actual podem interrelacionar i interpretar aquests 600 anys d'història, de la mà dels i les millors especialistes en cada camp.

Així, es comptarà amb la participació de l'historiador Joan Roig, el qual creu que l'obra de l'església queda aturada amb motiu de la guerra civil catalana (1462-1472), tot esperant una tongada de bonança que no va arribar i, per tant, l'església va restar inacabada tal i com la coneixem.

Roig també constata l'existència d'un orgue dalt de l'antiga capella de la comunió, on ara hi ha el Sant Crist. «Aquest orgue havia estat construït al segle XVII per Tomàs Paradís i Agustí Navarro, mestres d'orgues. Al segle XVIII, el dia 5 de setembre de 1728 el batlle i regidors de la vila van acordar contractar a fra Josep Botella per reparar i millorar l'orgue de la parròquia», indica Roig.

La doctora en història de l'art i estudiosa de la catedral de Tortosa, Viqui Almuni, intervindrà a Patrimonium per establir-hi les similituds entre l'església de Sant Lluç i la Seu tortosina. Almuni planteja la possibilitat que entre la dècada dels 20 i dels 40 del segle XV, coincidint amb la segona etapa constructiva de l'església, treballés el mestre d'obres Guillem Saera, arquitecte documentat a Tortosa entre 1412 i 1446, col·laborador del mestre major de l'obra de la catedral de Tortosa, Joan de Xulbi.

El director de la restauració Jerôme Rouch explicarà els treballs duts a terme a l'església els anys 2019 i 2020 que han permès constatar que la portalada de Sant Lluç és, en la seva totalitat, construïda amb pedra d'Ulldecona, «no trobem presència de l'ús d'una pedra sorrenca diferent per a realitzar motllures, arquivoltes i elements decoratius», especifica Rouch a la memòria.

La portalada de Sant Lluç està construïda, en la seva totalitat, amb pedra d'Ulldecona

Durant la restauració es va comprovar que la teulada actual està superposada a una coberta anterior de rajoles, les quals acabaven en una rebedora que desaguava pels símbols de Sant Marc i de Sant Lluç, que són unes antigues gàrgoles.

Amb tots aquests testimonis, el cicle Patrimonium que tindrà lloc al setembre dona per a parlar i molt de l'església d'Ulldecona

Més que xerrades

El cicle no constarà només de xerrades. Segons explica Agustí Vericat, «volem que intervinguen diferents personatges que ofereixin perspectives diverses. Valorem molt l'aportació de punts de vista diferents i complementaris». La part divulgativa es veurà reforçada per l'ús de l'art com a llenguatge alternatiu.

A més de diverses actuacions musicals, també es podrien exposar alguns quadres que es conserven a les dependències parroquials, però que no es poden contemplar actualment. Tot un esdeveniment per commemorar com cal els 600 anys de la consagració de l'altar major de l'església de Sant Lluç d'Ulldecona.